

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Krzysztof Bolesta

DFE-WNF.050.33.2025.AS
3768801.15404736.12367764
Warszawa, 20-06-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacja Posłów Tadeusza Woźniaka i Piotra Uruskiego w sprawie programu „Czyste Powietrze” oraz tragicznej sytuacji przedsiębiorców realizujących projekty w ramach środków finansowych pochodzących z tego programu (K10INT9264)

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przedstawiam odpowiedzi na zadane pytania, przygotowane z wykorzystaniem informacji otrzymanych od Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW), dotyczące realizacji Programu „Czyste Powietrze” (dalej: Program).

Dlaczego w ramach walki z nieuczciwymi wykonawcami podejmowane są działania uderzające również w firmy rzetelnie realizujące projekty z programu "Czyste Powietrze"?

Program w momencie uruchomienia finansowany był ze środków własnych NFOŚiGW. Od 2022 r. Program finansowany jest ze środków unijnych pochodzących z dwóch źródeł, tj.: Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KPO) oraz Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (dalej: FEnIKS). Obecnie od 31.03.2025 r. finansowanie pochodzi z Funduszu Modernizacyjnego (dalej: FM). Szeroki montaż finansowy wymusza zgodność zasad Programu ze specyfiką rozliczania środków z poszczególnych źródeł. Jedną z podstawowych przesłanek występujących w programach finansowanych ze źródeł zewnętrznych jest zapobieganie i nieprzedstawianie do rozliczenia wydatków poniesionych w sposób nieprawidłowy, z naruszeniem zasad programowych czy przepisów prawa. Zawyżanie kosztów wpisuje się w taką przesłankę. Niemniej należy jednak zwrócić uwagę, że nadrzędnymi zasadami finansowania Programu są zasady dotyczące finansów publicznych.

Ustawa o finansach publicznych¹ jednoznacznie określa, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących

---

¹ ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.)

osiągnięciu założonych celów². Dlatego też na skutek zidentyfikowanych licznych przypadków podejrzeń nadużyć finansowych w zakresie działalności nieuczciwych firm wykonawczych wprowadzono jednolite zasady dotyczące racjonalności przedstawianych do rozliczenia kosztów. Wprowadzone zmiany mają przede wszystkim zagwarantować efektywność, racjonalność i oszczędność ponoszonych wydatków wobec wszystkich wydatków w Programie.

W związku z powyższym, przed wypłatą dotacji Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: WFOŚiGW) ma prawo przeanalizować wszelkie dokumenty dotyczące realizacji przedsięwzięcia, przeprowadzić kontrolę czy poprosić o uzasadnienie lub korektę. Jednolite zasady dotyczą wszystkich Beneficjentów Programu, nie wyróżniamy odrębnych procedur dla wykonawców rzetelnych czy nierzetelnych.

Wyeliminowanie nieuczciwych praktyk ma umożliwić rzetelnym firmom zdrową konkurencję opartą na transparentnych zasadach oraz przywrócić zaufanie beneficjentów do Programu.

Jakie działania zamierza podjąć resort, by zminimalizować dramatyczne opóźnienia w wypłatach środków wykonawcom, którzy zostali zmuszeni do poniesienia kosztów podatkowych już po wystawieniu faktur końcowych?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej: MKiŚ) współpracuje z NFOŚiGW przy realizacji Programu, występując w kilku rolach, jako:

- organ nadzoru zgodnie z ustawą - Prawo ochrony środowiska (również jako organ nadzoru nad WFOŚiGW);
- Instytucja Odpowiedzialna za Realizację Inwestycji w KPO;
- Instytucja Pośrednicząca w FEnIKS;
- organ nadzoru nad NFOŚiGW jako Operatorem FM.

Realizując działania w ramach ww. wskazanych ról MKiŚ dokłada wszelkich starań aby zapewnić sprawną realizację Programu.

Jednocześnie należy wskazać, że w Programie umowa o dofinansowanie zawierana jest przez WFOŚiGW bezpośrednio z beneficjentem, nie z wykonawcą. To oznacza, że wypłata dotacji następuje na rzecz osoby fizycznej, która zleca wykonanie prac.

Aby przyspieszyć wypłatę środków i rozpatrywanie wniosków, NFOŚiGW wraz z WFOŚiGW wdrożył szereg działań naprawczych, w tym: zoptymalizowano procesy, zwiększono zatrudnienie oraz wykorzystano okres czasowego wstrzymania naboru nowych wniosków (pomiędzy 28.11.2024 r. – 31.03.2025 r.) na pracę nad intensyfikacją rozpatrywania wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność. Te działania przynoszą już efekty, a tempo rozliczeń wyraźnie rośnie.

Dążymy do tego, by każdy beneficjent otrzymał należne środki możliwie najszybciej – zgodnie z warunkami umowy i po pozytywnej weryfikacji dokumentów.

MKiŚ zwróciło się do NFOŚiGW również o kontynuację i wzmocnienie współpracy z WFOŚiGW, co powinno umożliwić:

- szybsze reagowanie na ewentualne negatywne praktyki – umożliwiając szybsze ich eliminowanie oraz ewentualne zmiany uszczelniające w Programie;
- wymianę dobrych praktyk – kluczowe dla dalszego usprawnienia funkcjonowania Programu jest szybkie rozpropagowywanie dobrych praktyk sprawdzonych w poszczególnych WFOŚiGW.

---

² art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych

Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska uznaje, że obecna kadra funduszy (NFOŚ i WFOŚ) jest niewystarczająca do sprawnego realizowania programu? Jeśli tak – czy planowane są pilne działania kadrowe?

Na wstępie należy wyjaśnić, że NFOŚiGW oraz 16 WFOŚiGW, choć wspólnie tworzą system finansowania ochrony środowiska w Polsce i współpracują ze sobą, to jednak stanowią niezależnie od siebie podmioty publiczne, które w ramach własnych jednostek określają zasoby kadrowe niezbędne do realizacji poszczególnych działań.

Tym samym MKiŚ nie ma bezpośredniego wpływu na kwestie zatrudniania pracowników przez NFOŚiGW czy WFOŚiGW. Do rozpatrywania wniosków o płatność w ramach Programu MKiŚ zalecił WFOŚiGW zintensyfikowanie działań, które mają zagwarantować efektywność, racjonalność, oraz przejrzystość zarządzania pracownikami realizującymi zadania. MKiŚ monitoruje w trybie ciągłym postęp w rozpatrywaniu wniosków przez poszczególne WFOŚiGW i w sytuacji zidentyfikowanych problemów czy zmniejszenia tempa wypłacania wzywa Zarządy i Przewodniczących Rad Nadzorczych do podjęcia planów naprawczych.

NFOŚiGW prowadzi analizy dotyczące liczby wniosków oczekujących na weryfikację w poszczególnych WFOŚiGW oraz średniego czasu ich rozpatrywania. Wspólnie z WFOŚiGW prowadzi również rozmowy dotyczące usprawnienia całego procesu oceny wniosków i wypłaty dofinansowania. Jednocześnie należy zaznaczyć, że liczba pracowników zajmujących się oceną wniosków o dofinansowanie to tylko jeden z wielu czynników mających wpływ na sprawną realizację Programu.

W przypadku NFOŚiGW, w strukturze organizacyjnej istnieje wyodrębniona komórka organizacyjna koordynująca działania w zakresie realizacji Programu tj. Departament Czystego Powietrza, a wewnętrzna struktura departamentu składa się z 3 zespołów: Zespołu Programowego, Zespołu Finansowania Programów oraz Zespołu Wsparcia Realizacji Programów w ramach których realizowane są m.in. takie działania jak: przygotowanie i aktualizacja dokumentów programowych w zakresie prowadzonych programów, w tym dostosowanie Programu do wymogów finansowania ze środków unijnych, czy określanie zasad współpracy i współpraca z instytucjami/partnerami, w tym WFOŚiGW.

Dodatkowo co ważne, w realizacji Programu biorą też udział inne komórki organizacyjne NFOŚiGW wspierające działania Departamentu Czystego Powietrza. Aktualnie NFOŚiGW nie ma jednak planów wprowadzenia zmian kadrowych w tym obszarze.

Na jakiej podstawie określane są „ceny rynkowe” usług i materiałów budowlanych w programie? Czy resort dysponuje jakimikolwiek badaniami z GUS lub innymi analizami rynkowymi w tym zakresie?

W Programie nie ma określonych cen maksymalnych. Wskazane są natomiast maksymalne możliwe do uzyskania kwoty dotacji związane z poszczególnymi kosztami kwalifikowanymi. Ich wysokość została określona w oparciu m.in. o oferty cenowe różnych materiałów i robocizny, ogólnodostępne zestawienia i konsultacje z przedstawicielami branży. Wynika to z konieczności zapewnienia właściwego wydatkowania środków publicznych.

Przed wypłatą dotacji WFOŚiGW ma prawo przeanalizować wysokość wskazanych przez beneficjenta poniesionych kosztów i jeżeli znacznie będą one przekraczać zasadne kwoty średniorynkowe związane z danym zakresem prac, to ostatecznie wypłacana dotacja ze środków publicznych zostanie wyliczona w odniesieniu do racjonalnych, a nie zawyżonych kosztów.

Mowa tutaj o wewnętrznych zasadach pracy WFOŚiGW, służących badaniu racjonalności ponoszonych kosztów w Programie, by zapobiegać zawyżaniu cen, zwłaszcza wtedy, gdy pojawiają się wątpliwości co do rynkowej zasadności cen lub kompletności dokumentacji.

Koszty w Programie powinny być ponoszone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, postanowieniami umowy dotacji, wymogami tego Programu, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, i optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Przed zakupem materiałów budowlanych, takich jak np. okna, drzwi czy systemy grzewcze, a także usług, należy sprawdzić czy ich ceny nie są zawyżone w odniesieniu do cen i stawek rynkowych.

Czy ministerstwo planuje wprowadzenie jednolitego systemu komunikacji i jasnego podziału kompetencji między NFOŚ i WFOŚ, by zakończyć obecny chaos kompetencyjny?

Zadania organów NFOŚiGW oraz WFOŚiGW – Zarządu i Rady Nadzorczej - zostały precyzyjnie określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (art. 400 – 400p) wraz z zakresem nadzoru MKiŚ nad działalnością NFOŚiGW oraz WFOŚiGW (art. 400r). Definiując zakres i charakter nadzoru MKiŚ nad działalnością NFOŚiGW należy mieć na uwadze określony ustawowo zakres samodzielności tej instytucji i jej prawno-organizacyjno-finansową odrębność. Istotnym czynnikiem wymagającym uwzględnienia w opisie nadzoru ministra właściwego do spraw klimatu wobec NFOŚiGW jest również to, że w strukturze tej instytucji został wyodrębniony organ, tj. Rada Nadzorcza składająca się z przedstawicieli administracji rządowej (nie tylko MKiŚ), środowisk samorządowych i organizacji społecznych, który zgodnie z decyzją ustawodawcy sprawuje m.in. bieżącą kontrolę działalności Zarządu NFOŚiGW. Nadzór sprawowany przez MKiŚ musi więc uwzględniać rolę Rady Nadzorczej i nie powinien jej zastępować, czy też prowadzić do faktycznego przejęcia jej kompetencji. Aktualnie nadzór MKiŚ nad NFOŚiGW realizowany jest na podstawie zarządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie działań nadzorczych wobec Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadaniem MKiŚ jest opiniowanie programów priorytetowych przedłożonych przez Zarząd NFOŚiGW. Jeśli chodzi o realizację Programu przez NFOŚiGW we współpracy z WFOŚiGW to kwestie te zostały uregulowane w ramach stosownych umów czy porozumień odnośnie do wydatkowania środków krajowych, środków europejskich pochodzących z KPO³ i FEnIKS⁴ czy ustawowo w ramach środków z FM⁵.

W celu jednolitej i sprawnej komunikacji wszelkie informacje dotyczące programu znajdują się na dedykowanej stronie www.czystepowietrze.gov.pl Szczegółowe informacje dotyczące statusu złożonego czy rozpatrywanego wniosku, Operatora w ramach Programu oraz funkcjonowania Punktów Konsultacyjno- Informacyjnych, znajdują się na stronach www.pozszczegolnych.wfosigw.gov.pl.

---

³ 20.12.2022 r. została zawarta umowa pomiędzy MKiŚ a NFOŚiGW o objęcie Programu wsparciem z KPO w ramach Komponentu B – Zielona energia i zmniejszenie energochłonności.

⁴ Porozumienia MKiŚ (Instytucji Pośredniczącej) z NFOŚiGW (Instytucji Wdrażającej) z dnia 4 lipca 2023 r. w sprawie realizacji programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 w zakresie priorytetu I Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności, priorytetu II Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR oraz priorytetu VIII Pomoc techniczna

⁵ zgodnie z art. 50e ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1505), NFOŚiGW pełni rolę Operatora Funduszu Modernizacyjnego, zobowiązany jest do opracowania oraz przedłożenia MKiŚ, w celu uzgodnienia, oraz przyjęcia programów priorytetowych dotyczących inwestycji planowanych do objęcia wsparciem w systemie wdrażania FM.

Dodatkowo dla ułatwienia Wnioskodawcom korzystania z Programu uruchomiliśmy infolinię, czynną w dni robocze w godz. 8.00-16.00 oraz adres e-mail:

CzystePowietrze@nfosigw.gov.pl.

MKiŚ nie planuje wprowadzać zmian w powyższych obszarach.

Czy zostało wszczęte wewnętrzne postępowanie wyjaśniające w związku z zarzutami dotyczącymi możliwego faworyzowania firm powiązanych z kierownictwem WFOŚ w Łodzi?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie prowadzi postępowania wyjaśniającego, ponieważ do Ministerstwa nie wpłynęły sygnały wskazujące na wystąpienie nieprawidłowości w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Nie jest nam znana treść zarzutów, o których mowa w pytaniu zawartym w przedmiotowej interpelacji poselskiej.

Czy Pani Minister zwróci się z wnioskiem do Najwyższej Izby Kontroli o pilne przeprowadzenie kontroli w NFOŚ i we wszystkich WFOŚ, ze szczególnym uwzględnieniem województwa łódzkiego?

Minister Klimatu i Środowiska nie może zlecić kontroli Najwyższej Izbie Kontroli. Zgodnie z ustawą o Najwyższej Izbie Kontroli, NIK może podejmować kontrole jedynie na zlecenie Sejmu lub jego organów, na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów oraz z własnej inicjatywy.

Proszę o przyjęcie powyższych wyjaśnień.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/